

ИНД-104

Иргэний Нисэхийн Багц Дүрэм

Глайдерын үйл ажиллагааны дүрэм

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

ИНД-104 нь глайдерын үйл ажиллагааны дараах шаардлагыг тогтооно:

- ИНД-91 болон ИНД-43 дээр нэмэлт болгосон, эсхүл
- ИНД-91 болон ИНД-43-д үл хамаарах.

ИНД-104 нь ханг-глайдерт хамаарахгүй.

Энэ Дүрэм нь Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан ИНД-104-ийн цахим хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэл хийх зорилгоор хэрэглэнэ. Хүчин төгөлдөр ИНД-104, түүний нэмэлт, өөрчлөлтийн хуулбарыг ИНЕГ-аас, эсхүл www.mcaa.gov.mn веб сайтаас татаж авах боломжтой.

Мэдээлэл

Гишүүн улсуудын иргэний нисэхийн Дүрмийг сайжруулах замаар иргэний нисэхийн салбарт нэгдсэн нэг Дүрмийн зохицуулалтад шилжих Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагын 1992 оны 29-р чуулганы А29-3 тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор, Монгол Улс болон Шинэ Зеланд улсын ИНЕГ-ын хооронд 1999 оны 5 дугаар сарын 6-нд байгуулсан “Техникийн Хамтын Ажиллагааны Санамж Бичиг”-ийг үндэслэн Монгол Улсын Иргэний нисэхийн энэхүү багц Дүрмийг боловсруулсан.

Өөрчлөлтийн түүх**Хүчин төгөлдөр огноо**

Анхны боловсруулалт

2002 оны 12 сарын 01

Нэмэлт, өөрчлөлт 1

2010 оны 05 сарын 07

Нэмэлт, өөрчлөлт 2 (Шинэчлэлт)

2018 оны ... сарын ...

Тэмдэглэл: ИНД-104-ийн шинэчлэлтийг англи болон монгол хэл дээр, NZ Part 104 А.5-д үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

А Бүлэг — Ерөнхий зүйл.....	5
104.1. Зорилго	5
104.3. Тодорхойлолт болон товчлол	5
104.5. Нисгэгчид тавих шаардлага	5
104.7. Туршилтын нислэг	6
104.9. Нислэгийн заавар	6
104.11. Хэрэглэлийн дуураймал нислэг	6
104.13. Газрын дохио	6
В Бүлэг — Нислэгийн дүрэм.....	6
104.51. Замын давуу эрхийн дүрэм	6
104.53. Хэрэглэлийн цаг уурын нөхцөл.....	7
104.55. Үүлнээс зай барих.....	7
104.57. Түлшний шаардлага	7
104.59. Минимум өндөр.....	7
104.61. ИХНД / VFR –ийн аяллын болон нислэгийн түвшин.....	7
С Бүлэг — Тоног төхөөрөмж болон техник үйлчилгээний шаардлага	8
104.101. Агаарын хөлгийн тоног төхөөрөмж	8
104.103. Техник үйлчилгээний ерөнхий шаардлага	8
104.105. Техник үйлчилгээний үзлэг.....	9
104.107. Техник үйлчилгээний хөтөлбөр.....	9
104.109. Техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн зөвшөөрөл болон баталгаа	9
104.111. Нөөц.....	10
104.113. Техникийн бүртгэлийн дэвтэр (TLB)	10
104.115. Нисгэгчийн гүйцэтгэх техник үйлчилгээ.....	11

А Бүлэг — Ерөнхий зүйл

104.1. Зорилго

- (a) Энэ Дүрэм нь дараах шаардлагыг тогтооно:
- (1) ИНД-91-ийн нэмэлт, глайдерын үйл ажиллагааны;
 - (2) ИНД-43-ийн нэмэлт, глайдерын техник үйлчилгээний;
 - (3) ИНД-91-д үл хамаарах глайдерын үйл ажиллагаа;
 - (4) ИНД-43-т үл хамаарах глайдерын техник үйлчилгээ.
- (b) Энэ Дүрэм нь ханг-глайдерт хамаарахгүй.

104.3. Тодорхойлолт болон товчлол

Энэ Дүрэмд:

Гэрчилгээ гэж энэ Дүрмээр шаардсан ажилтны мэргэжлийн ур чадвартай холбоотойгоор, тухайн зорилгоор Даргаас шилжсэн эрх эзэмшигчийн олгосон гэрчилгээ, эсхүл зэрэглэлийг хэлнэ.

104.5. Нисгэгчид тавих шаардлага

- (a) Глайдерын нисгэгч нь дараах үүрэгтэй:
- (1) дараах үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмшдэг байх:
 - (i) глайдерын нисгэгчийн хүчинтэй гэрчилгээ; эсхүл
 - (ii) ИНД-61-ийн дагуу олгосон хувийн нисгэгчийн (глайдер) хүчинтэй үнэмлэх; эсхүл
 - (iii) ИНД-61-ийн дагуу олгосон коммерийн нисгэгчийн (глайдер) хүчинтэй үнэмлэх;
 - (2) дараах шаардлагыг хангасан байх:
 - (i) 16 нас хүрсэн байх; эсхүл
 - (ii) нислэг бүрт А, эсхүл В категорийн глайдерын багш нисгэгчээс тусгайлан зөвшөөрөл авсан байх;
 - (3) нисгэгчийн үнэмлэх, эсхүл нисгэгчийн гэрчилгээ болон аливаа холбогдох зэрэглэлээр олгогдсон эрх, хязгаарлалтыг мөрдөх;
 - (4) глайдерын байгууллагын үйл ажиллагааны стандарт болон журмыг мөрдөх.
- (b) Энэ зүйлийн (a)-д заасныг үл харгалзан, хэрэв тухайн этгээд нь глайдерын байгууллагаас олгосон багшийн зэрэглэл эзэмшигчийн шууд хяналтад глайдерын нисгэгчийн үүрэг гүйцэтгэх бол энэ зүйлийн (a)(1), (2) болон (3)-т заасныг дагаж мөрдөхгүй байж болно.

104.7. Туршилтын нислэг

(а) ИНД-91.101(с)(4)-д заасныг үл харгалзан, глайдерын нисгэгчийн хүчинтэй гэрчилгээ болон зохих маягийн зэрэглэл эзэмшигч нь ИНД-91.101(с)-д заасны дагуу глайдерын нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээ олгох, шинэчлэх, эсхүл сэргээх шаардлагыг хангаж байгааг харуулах зорилгоор үйлдэх шалгах нислэгт глайдерын даргын үүрэг гүйцэтгэж болно.

(б) ИНД-91.613(а)(1)-д заасныг үл харгалзан, глайдерын нисгэгчийн гэрчилгээ болон зохих маягийн зэрэглэл эзэмшигч нь, хэрэв тухайн глайдерын үйл ажиллагааг нислэгт шалгах шаардлагатай бол, ИНД-91.613-ын дагуу глайдерын үйл ажиллагааг шалгах нислэг үйлдэж болно.

104.9. Нислэгийн заавар

ИНД-91.111(2)-т заасныг үл харгалзан, аливаа этгээд нь дараах нөхцөлд нислэгийн зааврыг тухайн глайдерт авч явахгүйгээр, глайдераар үйл ажиллагаа эрхэлж болно:

- (1) тухайн нислэгийн заавар нь нислэгийн урьдчилсан төлөвлөлтийн явцад нисгэгч хэрэглэх боломжтой бол;
- (2) бүхээгийн мэдээлэл (decal) нь тухайн глайдерын үйл ажиллагааг аюулгүй гүйцэтгэхэд нисгэгчид хэрэгтэй мэдээллийн ишлэл болж чадах бол.

104.11. Хэрэглэлийн дуураймал нислэг

ИНД-91.125(а)(1)-д заасныг үл харгалзан, глайдерын нисгэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь хэрэглэлийн дуураймал нислэг үйлдэх зорилгоор глайдерт аюулгүй байдлын нисгэгчийн үүрэг гүйцэтгэж болно.

104.13. Газрын дохио

Хэрэв глайдерын нислэгийн үйл ажиллагаа хийгдэж байгааг газрын дохио ашиглан үзүүлж байгаа бол, тухайн газрын дохио нь хөөрөх болон буух чиглэлийг заасан цагаан өнгийн сумнаас бүрдэнэ.

В Бүлэг — Нислэгийн дүрэм

104.51. Замын давуу эрхийн дүрэм

(а) ИНД-91.229(б)-д заасныг үл харгалзан, өндөрлөгөөс халин нисэж (soaring ridge) байгаа глайдерын нисгэгчийг, тухайн глайдерын баруун гар талд өндөрлөг байгаа бол, түүний эгц урдаас өөр глайдер ойртох үед баруун тийш эргэхийг шаардахгүй.

(б) ИНД-91.229(д)-д заасныг үл харгалзан, өндөрлөгөөс халин нисэж байгаа глайдерыг гүйцэж түрүүлэх глайдерын нисгэгч нь гүйцэгдэж байгаа глайдерыг өндөрлөгтэй талаар нь гүйцэж түрүүлнэ.

(с) ИНД-91.229(f)-д заасныг үл харгалзан, хоёр глайдер төгсгөлийн буулт хийх ойртолт үйлдэж байгаа тохиолдолд, илүү үзүүлэлттэй глайдерын нисгэгч нь бага үзүүлэлттэй глайдерт зам тавьж өгнө.

104.53. Хэрэглэлийн цаг уурын нөхцөл

ИНД-91.301-д заасныг үл харгалзан, тухайн глайдерын нисгэгч нь хэрэглэлийн цаг уурын нөхцөлд (IMC), ИНД-91-ийн F Бүлгийн шаардлагыг мөрдөхгүйгээр нисч болно, хэрэв тухайн нислэг нь:

- (1) үүлэнд нисэхээр тогтоогдсон хязгаарлалттай бүсэд хийгдэж байгаа бол; эсхүл
- (2) G ангиллын агаарын зайд, үүлэнд нислэг үйлдэхээр санал болгосон бүсэд, эсхүл түүний ойролцоо мэдэгдэж байгаа ХНД/IFR-ийн хөдөлгөөн байхгүй болохыг тухайн нисгэгч зохих НХҮ-ний нэгжээс 15 минутаас ихгүй үечлэлтэй мэдээлэл авч баталгаажуулдаг бол.

104.55. Үүлнээс зай барих

ИНД-91.301(a)(2)-т заасныг үл харгалзан, 900 м (3000 ft)-ээс дээш түвшинд болон 300 м (1000 ft)-ээс дээш өндөрт, гэхдээ 3300 м (11 000 ft)-ээс доош түвшинд нисэж байгаа глайдерын нисгэгч нь E, эсхүл G ангиллын агаарын зайд үүлэн доогуур, түүнээс 150 м (500 ft)-ээс ойрхон нисэхгүй.

104.57. Түлшний шаардлага

ИНД-91.305(a)-ын шаардлага нь глайдерын нисгэгчид хамаарахгүй.

104.59. Минимум өндөр

ИНД-91.311(a)(2)-т заасныг үл харгалзан, глайдерын нисгэгч нь тухайн гадаргуугаас 150м (500ft)-ээс нам өндөрт, дараах нөхцөлд үйл ажиллагаа явуулж болно:

- (1) өндөрлөгөөс халин нисэх нислэг (ridge soaring)-ийн хувьд, хэрэв газар дээрх хүн, эсхүл өмч хөрөнгөнд аюул учруулахааргүй бол; эсхүл
- (2) хэрэв глайдерын багш нисгэгч хөөргөх төхөөрөмжийн татгалзлын сургалт дадлага явуулж байгаа бол.

104.61. ИХНД / VFR –ийн аяллын болон нислэгийн түвшин

ИНД-91.313-д заасныг үл харгалзан, глайдерын нисгэгчээс, тухайн аяллын түвшний, эсхүл нислэгийн түвшний тухайн соронзон чиглэлийг барихыг шаардахгүй.

С Бүлэг — Тоног төхөөрөмж болон техник үйлчилгээний шаардлага

104.101. Агаарын хөлгийн тоног төхөөрөмж

Аливаа этгээд нь дараах тоног төхөөрөмж болон ажиллагаатай хэрэглэлээр тоноглогдсоноос бусад тохиолдолд, глайдераар үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) агаарын хурдны хэрэглэл;
- (2) барометрийн даралтын тохируулгатай, даралтаар өндөр хэмжигч;
- (3) соронзон луужин;
- (4) суудал бүрт аюулгүй байдлын бэхэлгээ;
- (5) анхны тусламжийн иж бүрдэл;
- (6) мото-глайдерын хувьд:
 - (i) түлшний үндсэн сав бүрт хэмжүүр;
 - (ii) хоёр тактаас бусад хөдөлгүүрийн хувьд, тосны даралт хэмжигч, эсхүл анхааруулах дохионы хэрэгсэл;
 - (iii) тахометр, эргэлтийн индикатор, эсхүл хөдөлгүүр бүрт эргэлт мэдрэгч гэрэл;
- (7) хэрэглэлийн цаг уурын нөхцөл (IMC)-д үйлдэх нислэгийн хувьд:
 - (i) босоо хурд хэмжигч (вариометр);
 - (ii) эргэлт болон гулгалт мэдрэгч (turn-slip), эсхүл авиагоризонт (artificial horizon);
 - (iii) ИНД-91-ийн Хавсралт А, А.9(с)-ийн шаардлагыг хангасан, зохих НХҮ-ний нэгжтэй холбоо барих чадвартай, радио холбооны хэрэгсэлтэй байх.

104.103. Техник үйлчилгээний ерөнхий шаардлага

Глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь дараах шаардлагыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн глайдер нь нислэгт тэнцэх нөхцөлд ашиглагдаж байгааг;
- (2) хамааралтай НТЧ-ын удирдамж бүрийг ИНД-39-д заасан шаардлагын дагуу биелүүлснийг;
- (3) тухайн глайдерт дараах шаардлагын дагуу үзлэг хийгдсэнийг:
 - (i) энэ Бүлгийн шаардлага;
 - (ii) ИНД-91-ийн G Бүлэгт заасан холбогдох шаардлага;
- (4) үйлдвэрлэгчийн техник үйлчилгээний зааврын НТЧ-ын хязгаарлалтад заасан хатуу цагтай эд ангийг солих хугацаа, үзлэгийн үечлэл болон холбогдох журам, эсхүл тухайн глайдерт зориулан гаргасан НТЧ-ын хадгалалтын зааварчилгаа хэрэгжиж байгааг;
- (5) шаардлагатай үзлэг шалгалтын хооронд, гэмтлийг ИНД-43-ийн дагуу зассаныг.

104.105. Техник үйлчилгээний үзлэг

Глайдер нь өмнөх 12 сарын хугацаанд дараах шаардлагыг хангаснаас бусад тохиолдолд, аливаа этгээд тухайн глайдераар үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно:

- (1) 104.107-ийн дагуу шаардсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн дагуу үзлэг хийгдсэн болон ИНД-43-ийн дагуу ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлсэн; эсхүл
- (2) ИНД-21-ийн дагуу НТЧ-ын гэрчилгээ олгох үзлэгт тэнцсэн.

104.107. Техник үйлчилгээний хөтөлбөр

Глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь, их бие, аливаа хөдөлгүүр, эсхүл сэнс, бүрдэл хэсэг, авран хамгаалах болон ослын тоног төхөөрөмжийг оролцуулан, тухайн глайдерт ИНД-91-ийн G Бүлэгт заасан холбогдох шаардлага болон дараах баримт бичгийн дагуу техник үйлчилгээ хийх үүрэгтэй:

- (1) үйлдвэрлэгчийн зөвлөсөн хүчинтэй техник үйлчилгээний хуваарь; эсхүл
- (2) техник үйлчилгээний хөтөлбөр нь:
 - (i) 104.109 болон тухайн глайдерын байгууллагын Ерөнхий зааварт заасан холбогдох журмын дагуу глайдерын байгууллагаар зөвшөөрөгдсөн; эсхүл
 - (ii) 104.109-д заасны дагуу Даргаар батлагдсан.

104.109. Техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн зөвшөөрөл болон баталгаа

(a) 104.107(2)-ын дагуу Техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд глайдерт техник үйлчилгээ хийхийг хүсэж буй глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь тухайн хөтөлбөрөө глайдерын байгууллагаар зөвшөөрүүлэхээр, эсхүл Даргаар батлуулахаар бичгээр хүргүүлэх үүрэгтэй.

(b) 104.107(2)-ын дагуу шаардсан тухайн хөтөлбөр нь дараах мэдээллийг агуулсан байх ёстой:

- (1) тухайн глайдерыг сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглах эсэх тухай мэдэгдэл;
- (2) тухайн хөтөлбөрт санал болгосон үзлэг шалгалтын ашиглалтын хугацаа, хуанлийн хугацаа, эсхүл тэдгээрийн хосолмол байдлаар гүйцэтгэхийг харуулсан хуваарь;
- (3) тухайн глайдерын хийц, загварт тохирсон шаардлагатай тест болон шалгалтыг багтаасан, тухайн техник үйлчилгээг хийх зааварчилгаа болон журам. Тухайн зааварчилгаа болон журамд үзлэг хийх шаардлагатай авран хамгаалах болон ослын тоног төхөөрөмжийг багтаасан, тухайн их биеийн эд анги болон хэсгүүд, хөдөлгүүр, сэнс болон бүрдэл хэсгийг дэлгэрэнгүй заасан байх ёстой.

(c) Хэрэв глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь энэ зүйлийн (a)-ийн дагуу зөвшөөрөгдсөн, эсхүл батлагдсан Техник үйлчилгээний хөтөлбөрт нэмэлт өөрчлөлт оруулах бол, тухайн үйл ажиллагаа эрхлэгч нь шинэ хөтөлбөрийн хүрээнд хийх үзлэгийн үлдэгдэл хугацааг тодорхойлохдоо өмнөх хөтөлбөрийн хүрээнд хуримтлагдсан ашиглалтын хугацаа (time-in-service), эсхүл хуанлийн хугацааг авч үзэх үүрэгтэй.

(d) Хэрэв глайдерын байгууллага, эсхүл Дарга нэмэлт өөрчлөлт нь тухайн хөтөлбөрийн үр дүнтэй байдлыг хадгалахад шаардлагатай болохыг тогтоовол, 104.107(2)-ын дагуу шаардсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд глайдерт техник үйлчилгээ хийж буй глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь, тухайн хөтөлбөрийг зөвшөөрсөн глайдерын байгууллагын, эсхүл Даргын өгсөн аливаа зааварчилгааны дагуу хөтөлбөртөө нэмэлт, өөрчлөлт оруулах үүрэгтэй.

104.111. Нөөц

104.113. Техникийн бүртгэлийн дэвтэр (TLB)

(a) Глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч нь дараах мэдээллийг агуулсан, агаарын хөлгийн техникийн бүртгэлийн дэвтэр (цаашид TLB гэх) хөтөлнө:

- (1) тухайн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн нэр болон хаяг;
- (2) тухайн глайдерын ашиглалтад хэрэглэж байсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийг таньж тогтоох мэдээлэл;
- (3) дараагийн үзлэгийн үлдэгдэл цаг болон тухайн үзлэг хийх огноог таньж тогтоох мэдээллийг багтаасан, тухайн глайдерын үзлэгийн статусын мэдэгдэл;
- (4) тухайн сүүлчийн НТЧ-ын жилийн үнэлгээ хийсэн огноо;
- (5) өдөр тутмын ниссэн цагийг багтаасан ашиглалтын нийт цаг;
- (6) өдөр тутмын үзлэг хийсэн нисгэгчийн гарын үсэг;
- (7) тохируулга хийсний дараах эхний болон хоёр дахь хяналтын үзлэг хийсэн гарын үсэг;
- (8) нислэгийн үед, эсхүл нислэгийн дараа нисгэгчийн илрүүлсэн аливаа гэмтэл;
- (9) хуваарьт үзлэгийн хооронд илэрсэн гэмтэл дутагдлыг зассан дэлгэрэнгүй мэдээлэл болон тухайн гэмтлийг арилгасны дараа ашиглалтад шилжүүлсэн гэрчилгээ;
- (10) ИНД-91.537-ийн дагуу ажиллагаагүй байж болох нь зөвшөөрөгдсөн тоног төхөөрөмжийг багтаасан, аливаа хойшлуулсан дутагдлыг арилгах ажиллагааны дэлгэрэнгүй мэдээлэл.

(b) Үйл ажиллагаа эрхлэгч нь энэ зүйлийн (a)-д заасан мэдээллийг TLB-д тэмдэглэж хүчинтэй болохыг бататгана, гэхдээ өдөр тутмын ниссэн цаг болон нийт ашиглалтын цагийг өдөр тутмын нислэгийн хуудсанд байнгын хувиршгүй хэлбэрээр тусад нь тэмдэглэж болно.

104.115. Нисгэгчийн гүйцэтгэх техник үйлчилгээ

(a) ИНД-43.51(b)-д заасныг үл харгалзан, глайдерын нисгэгчийн хүчинтэй гэрчилгээ эзэмшиж буй этгээд нь хэрэв тухайн глайдерын эзэмшигч, эсхүл глайдерын үйл ажиллагаа эрхлэгч бол, ИНД-43-ийн Хавсралт А-ын А.1 болон А.2-д заагдсан техник үйлчилгээг хийж болно.

(b) ИНД-43.101(a)(6)-д заасныг үл харгалзан, энэ зүйлийн (a)-д заасны дагуу глайдерт техник үйлчилгээ хийж буй этгээд нь тухайн техник үйлчилгээг хийсний дараа тухайн глайдерыг ашиглалтад шилжүүлэхээр гэрчилгээжүүлж болно.

--oOo--